

НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «АРХІВОЗНАВСТВО» В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ»

Т. В. Оніпко, д. і. н., професор

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Інформаційна культура налічує тисячоліття. З появою писемності документ став невід'ємною частиною інформаційної культури людства. Сучасна інформаційна культура, яка увібрала в себе попередні знання, серед інших джерел, базується на архівних документах. Відтак навчальна дисципліна «Архівознавство» займає важливе місце в системі підготовки не тільки професійних архівістів, але й фахівців системи державного управління тощо.

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Архівознавство» студенти напряму підготовки «Документознавство та інформаційна діяльність» покликані оволодіти навичками збирання, зберігання, опрацювання і використання архівних документів, що забезпечують цілісне бачення еволюції світової цивілізації. Засвоєння даної дисципліни має сприяти формуванню інформаційної культури сучасних фахівців, які у майбутній науковій чи практичній діяльності зіткнуться з необхідністю використання архівної інформації. Надзвичайно важливою є роль даної дисципліни у виробленні практичних навичок роботи з усіма видами архівних джерел, включаючи законодавчі акти, статистичні звіти, епістолярну спадщину, фото та кінодокументи тощо.

Вивчення архівознавчих проблем сприяє формуванню об'єктивної оцінки та аналізу історичних документів. Кожний архівний документ (чи його копія), з яким доводиться мати справу студентам на практичних заняттях, під час відвідування архіву ПУЕТ чи Державного архіву Полтавської області, дозволяє доторкнутися до історичного минулого. Відповідно у процесі вивчення архівознавства важливо прищепити студентам шанобливе і відповідальне ставлення до архівних джерел, які збері-

гають наше минуле і дозволяють творити майбутнє. Збереження історичної пам'яті у формі архівних документів є благородною справою, тож студенти мають це знати і усвідомлювати.

Формуванню інформаційної культури студентів сприяє тісне співробітництво кафедри документознавства та інформаційної діяльності в економічних системах ПУЕТ з колективом Державного архіву Полтавської області. Ефективними формами тісної співпраці стали: круглі столи, науково-теоретичні конференції, виставки друкованих, рукописних та фотодокументів, перегляд та обговорення документальних фільмів, створених на основі архівних документів.

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Архівознавство» студенти мають змогу удосконалити свої навички опрацювання документів, у тому числі унікальних, наприклад, літописів козацької доби, які датуються XVI–XVIII ст. Разом з тим це дає можливість зробити віртуальну подорож у минуле України, зокрема, Полтавського краю.

Вивчення проблеми «Зарубіжна архівна україніка» не лише дозволяє з'ясувати суть і результати процесу повернення на Україну вивезених історичних та культурно-духовних цінностей, але й ознайомитися з ними. Наприклад, уже повернута в Україну історична та літературна спадщина В. К. Винниченка, О. П. Довженка та багатьох інших відомих українців.

Навчальна дисципліна «Архівознавство» є невід'ємною від вузлових проблем всесвітньої історії, зокрема історією порубіжних з Україною держав. Опрацювання архівної спадщини сприяє збагаченню знань студентів про формування окремих етносів та етнічних груп, пам'ятки історії та культури. Формування у студентів вміння розкрити суть і значення того чи іншого архівного документу дозволяє осмислити філософію архівістики та феномен архівів у всесвітньо-історичному процесі й розвитку цивілізації.

Досвід розвинутих західних держав, а останнім часом і вітчизняних архівних установ засвідчує, які додаткові можливості для архівної галузі відкривають сучасні комп'ютерні системи в науково-довідковій та інформаційній діяльності установ.

Загалом, начальна дисципліна «Архівознавство» є комплексною системою знань, яка, з одного боку, органічно входить в історичну науку, а з другого – інтегрує в собі низку спеціальних знань з теорії, історії і практики архівної справи, державного будівництва, документознавства, інформаційних систем. Вона покликана формувати у студентів повагу до архівних документів як до носіїв історичної пам'яті та інформації.

ПРОГРАМНІ ЗАСОБИ ЗАХИСТУ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКУМЕНТІВ

В. О. Ольховський, к. т. н., доцент;

В. В. Карцева, к. е. н., доцент

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Сьогодні будь-яка організація використовує електронні документи. Такі документи можуть містити відомості від загальнодоступних до відомостей з обмеженим доступом. Технологічні, виробничі та комерційні дані підприємств і організацій часто мають високу вартість, а їх втрата або витік може привести до фінансових втрат.

Актуальність проблем безпеки підвищується при використанні електронного документообігу. Для вирішення цих завдань необхідні різні організаційно-технічні заходи, які забезпечать захист електронних документів від несанкціонованого прочитання, втрати, випадкової або навмисної модифікації. Реалізація загроз безпеки може настати внаслідок дій зловмисників, помилок персоналу або стихійних факторів. Ці загрози ділять на три основні категорії:

- загрози конфіденційності інформації;
- загрози цілісності інформації;
- загрози доступності інформації.

Для протидії загрозам цілісності та доступності існують спеціальні методи. Для забезпечення інформаційної безпеки використовуються програмні засоби та технічні, організаційні, правові, фізичні методи.